VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 37)
z dnia 28 marca 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 37)

28 marca 2012 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Dariusza Rosatiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– w trybie art. 57 ust. 2 regulaminu Sejmu wystąpienie Prezydenta RP w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia 2012 r. (sygn. Akt Kp 10/09) w sprawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maria Orłowska** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Andrzej Jakubiak** przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego wraz ze współpracownikami, senator **Grzegorz Bierecki**, **Wacław Martyniuk** doradca prezesa Narodowego Banku Polskiego wraz ze współpracownikami oraz **Adam Jedliński** przewodniczący Rady Nadzorczej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Monika Kasprzyk**, **Kamil Micał**, **Michał Nowak** i **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Hanna Magdaleńska**, **Jacek Markiewicz** i **Adam Niewęgłowski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Bardzo proszę o zakończenie albo wyciszenie rozmów. Stwierdzam kworum. Proszę o zajęcie miejsc – wygodniej jest siedzieć niż stać, zwłaszcza stać w takim głębokim pochyleniu. Bardzo proszę o zajmowanie miejsc.

Na początku chciałbym stwierdzić przyjęcie protokołów z posiedzeń Komisji w styczniu 2012 r. nr 11, 12 i 13. Nie wniesiono do nich żadnych zastrzeżeń.

Porządek dzisiejszego posiedzenia obejmuje rozpatrzenie w trybie art. 57 ust. 2 regulaminu Sejmu wystąpienia Prezydenta RP w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia w sprawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Szanowni państwo, naprawdę, bardzo proszę o wyciszenie rozmów. Czy są uwagi do porządku dnia? Nie widzę. Wobec niezgłoszenia uwag stwierdzam, że porządek dnia został przyjęty.

Chciałbym poprosić gości obecnych na naszym posiedzeniu o wpisywanie się na listę obecności. Z tych informacji, które posiadam, wynika, że są wśród nas przedstawiciele rządu i Komisji Nadzoru Finansowego. Witam panią minister Marię Orłowską, sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Witam również pana Andrzeja Jakubiaka, przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Witam jego współpracowników, w tym pana Wojciecha Kwaśniaka. Witam senatora Grzegorza Biereckiego, prezesa Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej. Witam również wszystkich innych gości. Wprawdzie z nazwiska ich nie wymieniam, ale witam ich równie serdecznie.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Chciałbym państwa poinformować, że marszałek Sejmu w dniu 20 marca skierowała do naszej Komisji wystąpienie prezydenta Rzeczypospolitej zawierające wniosek o przedstawienie opinii w sprawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredy towych. Jak państwo wiedzą, niektóre przepisy tej ustawy zostały zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny, który uznał te przepisy za niezgodne z konstytucją. Pani marszałek skierowała również do Komisji wyrok Trybunału Konstytucyjnego

wraz z uzasadnieniem. Zarówno pismo pani marszałek, jak i pismo pana prezydenta państwo-członkowie Komisji otrzymali. Zgodnie z art. 122 ust. 4 zdaniem drugim konstytucji, jeżeli niezgodność z konstytucją dotyczy poszczególnych przepisów ustawy, a Trybunał Konstytucyjny nie orzeknie, że są one nierozerwalnie związane z całą ustawą, prezydent Rzeczpospolitej po zasięgnięciu opinii marszałka Sejmu podpisuje ustawę z pominięciem przepisów uznanych za niezgodne z konstytucją albo zwraca ustawę Sejmowi w celu usunięcia niezgodności. Tak więc, dyspozycja art. 122 konstytucji daje Komisji możliwość sformułowania opinii, która albo będzie sugerować podpisanie ustawy przez prezydenta z pominięciem zakwestionowanych artykułów, albo będzie wnioskować o powtórne skierowanie całego tekstu ustawy do Sejmu w celu dokonania niezbędnych poprawek.

Proponuję następujący sposób postępowania w tej sprawie. Na początku powinniśmy wysłuchać opinii przedstawiciela prezydenta RP. Niestety, o ile wiem, nie ma na sali przedstawiciela prezydenta. Czy mylę się, czy mam, niestety, rację? Niestety, mam rację. W takim razie w drugiej kolejności poproszę o wystąpienia przedstawicieli rządu. Przede wszystkim poproszę panią minister finansów o przedstawienie opinii Ministerstwa Finansów, jak również przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego, ewentualnie innych uczestników tej dyskusji oraz przedstawicieli Biura Legislacyjnego o przedstawienie ewentualnych uwag formalno-legislacyjnych, a następnie otworzymy dyskusję w gronie członków naszej Komisji. Po zakończeniu dyskusji Komisja przyjmie stanowisko. Czy możemy tak procedować? Nie widzę sprzeciwu, więc uważam, że Wysoka Komisja przyjęła taki sposób procedowania. Ponieważ nadal nie ma przedstawiciela prezydenta RP, chciałbym poprosić panią minister Orłowską o przedstawienie opinii Ministerstwa Finansów w tej sprawie.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Maria Orłowska:

Państwo przewodniczący, szanowni państwo, może na wstępie, zanim przedstawię tę opinię, podkreślę w dwóch, trzech zdaniach wagę tej ustawy i w związku z tym pilność procedowania w takim zakresie, żeby jak najszybciej ta ustawa mogła wejść w życie. Proszę państwa, wiele się dzieje, jeżeli chodzi o tak zwane SKOK-i. Dzieje się dużo w sensie konsolidacji tego typu obiektów – niektóre z nich w tej chwili stają się większe niż niektóre banki komercyjne. Liczba klientów tych kas oszczędnościowych, jak również depozytów składanych w tych kasach, rośnie z roku na rok bardzo dramatycznie, w związku z tym naprawdę istnieje potrzeba zabezpieczenia depozytów osób fizycznych, jak i zapewnienia stabilności finansowej tych instytucji. Ponieważ …

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Czy mogę prosić… Przepraszam panią bardzo. Szanowni państwo, bardzo proszę o ciszę. Spróbujmy w skupieniu wysłuchać opinii Ministerstwa Finansów.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Maria Orłowska:

Ponieważ dwa zaskarżone artykuły, jak już pan przewodniczący wspomniał, nie wiążą się w sposób na tyle istotny, żeby nie można było podpisać tej ustawy w obecnym kształcie, Ministerstwo Finansów stoi jednak na stanowisku, że należałoby dokonać zmian, które wynikają z zaskarżenia obu tych artykułów. Jeden z tych artykułów dotyczy organów tego typu instytucji i wiąże się z tym, że w obecnym projekcie pominięto walne zgromadzenie – bardzo ważny organ, który zastąpiono organem o dużo niższych kompetencjach i w związku z tym wydaje się, że tego typu poprawka jest relatywnie prosta. Można ją bardzo łatwo zastosować przez prostą modyfikację dwóch ustępów.

Kolejny natomiast artykuł, który został zaskarżony, jest bezprzedmiotowy w obecnej kwestii, bo mówi wyraźnie, że był określony okres, w którym krajowe kasy miały zabezpieczyć środki zgromadzone w SKOK-ach. Proszę państwa, to był oczywiście okres 2009-2010. Łatwo zauważyć, że jest rok 2012. W związku z tym proponujemy, żeby dokonać jednak zmiany, która stanowiłaby, że 24 miesiące po wejściu w życie tej ustawy zapis, który był w oryginalnym projekcie, zostałby zachowany. To są w związku z tym dość ważne zmiany, szczególnie ta druga, żeby to zabezpieczenie było od pierwszego dnia wejścia w życie ustawy. W związku z tym proponujemy, żebyśmy jednak szli w kierunku

uchwały, która by proponowała zmianę przed podpisaniem przez pana prezydenta. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Bardzo dziękuję, pani minister. Chciałem zapytać, czy ktoś z Komisji Nadzoru Finansowego... Pytam pana przewodniczącego Jakubiaka, czy chciałby zabrać głos albo ktoś z jego przedstawicieli w tej sprawie.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego Andrzej Jakubiak:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, naszym zdaniem, rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego polegające na tym, że Trybunał uznał za niezgodny z konstytucją art. 17 ust. 1 pkt 1) wymieniający jako organ spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej zebranie przedstawicieli… W świetle art. 2 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych należy uznać, że nie ma tutaj luki prawnej po orzeczeniu Trybunału, gdyż wobec nieobowiązywania przepisu art. 17 automatycznie wchodzą przepisy ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, przepraszam Prawa spółdzielczego. Jeśli chodzi o art. 91, to ponieważ w tym przepisie zakreślony został czas jego obowiązywania, a dzisiaj tak, jak zauważyła pani minister, jesteśmy w roku 2012, w związku z tym należy przyjąć, że przepis ten nie wywołuje żadnych skutków. W związku z tym, w ocenie Komisji Nadzoru Finansowego, nie ma przeszkód, ażeby prezydent podpisał ustawę uchwaloną w dniu 5 listopada, z wyłączeniem tych dwóch przepisów zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Kto z zaproszonych gości chciałby zabrać głos w tej sprawie? Bardzo proszę o przedstawianie się. Bardzo proszę.

Przewodniczący Rady Nadzorczej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Adam Jedliński:

Dzień dobry. Adam Jedliński. Jestem przewodniczącym Rady Nadzorczej Kasy Krajowej. Chciałbym wskazać na pewne społeczne i prawne konsekwencje w sytuacji, gdyby ta ustawa weszła w życie w takiej postaci, w jakiej jest obecnie. Głównym zadaniem Kasy Krajowej jest mianowicie dbanie o bezpieczeństwo zgromadzonych w kasach oszczędności i czujemy się zobowiązani zwrócić uwagę z tego punktu widzenia na konsekwencje prawne tej ustawy. Trybunał, oczywiście, jak tutaj państwo przedmówcy wskazywali, uznał za niezgodne z konstytucją dwa przepisy: przepis art. 17 pkt 1) i przepis art. 91 ust. 1 i 2. Oczywiście, tutaj dodatkowo jeszcze należy wskazać, że w zakresie uzasadnienia co do art. 17 były dwa zdania odrębne – sędziowie nie zgadzali się z uzasadnieniem. Te zdania odrębne dotyczyły kwestii, o której wspomniał pan przewodniczący Jakubiak. One dotyczą możliwości stosowania Prawa spółdzielczego w tym zakresie, który jest nieuregulowany w art. 17. Ta kwestia jest bardzo sporna, na co zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny, albowiem w sytuacji, kiedy wejdzie w życie ta ustawa, będziemy mieli do czynienia z taką sytuacją, że przepis będzie brzmiał, że organami Kas jest rada nadzorcza i jest zarząd. Powstaje tutaj stan ogromnej niepewności prawnej w zakresie funkcjonowania Kas, powstaje problem dostosowania statutów do tego nowego prawa, powstaje problem wyboru biegłych i w ogóle sposobu funkcjonowania Kas i kwestia ogromnych sprzeczności, jakie się mogą pojawić.

Trybunał również stwierdził, proszę państwa, że art. 91 zawiera tak zwaną normę pustą, czyli ona nic nie mówi, ale nawet gdyby poprawić ten przepis tak, jak na to pani minister wskazywała, czyli wskazać, że 24 miesiące po wejściu w życie ustawy będzie można wypłacać depozyty upadłych Kas z funduszu stabilizacyjnego, to i tak, moim zdaniem, ten przepis będzie sprzeczny z konstytucją.

Ale ja chciałbym zwrócić uwagę na coś jeszcze innego, na znacznie ważniejszy problem, proszę państwa. Mianowicie szereg przepisów tej ustawy, które nie były rozpoznawane przez Trybunał Konstytucyjny, a powinny być, moim zdaniem, również jest niezgodnych z konstytucją oraz całkowicie dysfunkcjonalnych. Należy zwrócić uwagę, że pierwotnie ta ustawa była zaskarżona w zakresie 72 przepisów. Pan prezydent

ograniczył ten wniosek tylko do dwóch przepisów, wobec czego Trybunał nie mógł rozpoznawać tych pozostałych, naszym zdaniem, niezgodnych i dysfunkcjonalnych przepisów. W związku z tym powstała bardzo trudna sytuacja i też niebezpieczna społecznie, albowiem w Kasach zgromadzone są depozyty prawie dwóch i pół miliona osób, proszę państwa. Ta ustawa – chciałbym zwrócić uwagę na jedną rzecz – znosi obowiązek gwarantowania depozytów. Konsekwencją wejścia w życie tej ustawy, trzeba to powiedzieć, będzie brak gwarancji dla depozytów złożonych w Kasach. W tej chwili Kasy posiadają własny system ubezpieczenia depozytów – prywatny, ale uznany przez państwo, albowiem Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych posiada specjalną licencję na prowadzenie tego typu ubezpieczeń. Należy też zwrócić jeszcze na jedną rzecz uwagę, a mianowicie, zgodnie z prawem Unii Europejskiej – z dyrektywą z 1994 r., nie może działać w kraju Unii Europejskiej żadna organizacja finansowa, żaden bank czy żadna kasa, która będzie przyjmowała depozyty od ludności, a nie będzie posiadała żadnego systemu gwarancji depozytów, który jest uznany przez państwo. Po wejściu w życie tej ustawy z taką właśnie sytuacją będziemy mieć do czynienia. Oznacza to, że prawnie Kasy w ogóle nie będą mogły w Polsce funkcjonować. Konsekwencja tego rozwiązania, które jest przyjęte w ustawie, jest właśnie taka.

Poza tym chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz, a mianowicie na konstrukcję nadzoru przyjętą w tej ustawie. Ten nadzór jest tylko pozornie bardzo surowy. On jest nieadekwatny, po pierwsze, do czynności, których Kasy dokonują, natomiast jest również całkowicie dysfunkcjonalny. Proszę zwrócić uwagę, co zrobiono w tej ustawie. Kasa Krajowa ma tylko funkcje kontrolne względem zrzeszonych w niej Kas, natomiast funkcje nadzorcze ma Komisja Nadzoru Finansowego, więc Kasa Krajowa, sprawdzając, dokonując kontroli, nie będzie mogła podejmować żadnych środków względem Kas, będzie musiała zwracać się na piśmie do organu nadzoru, który będzie podejmował lub nie będzie podejmował określonych działań wobec Kas. Taka sytuacja może doprowadzić do tego, że ten nadzór, mimo że będzie bardzo surowy, będzie bardzo niefunkcjonalny i po prostu nieskuteczny.

Tych elementów w tej ustawie, które mogą prowadzić do szeregu różnych zagrożeń dla działalności Kas i zagrożeń dla zgromadzonych w Kasach depozytów, jest znacznie więcej. Chciałem tylko wskazać te elementy, które mają najistotniejszy charakter i które, naszym zdaniem, wymagają poprawienia przez Sejm. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby zabrać głos, pytam w tej chwili gości. Nie widzę. W takim razie chciałbym zapytać, kto z pań i panów posłów-członków Komisji chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie? Nie widzę zgłoszeń. W takim razie chciałbym zaproponować w imieniu prezydium Komisji, aby Komisja przyjęła opinię w tej sprawie do marszałka Sejmu o następującej treści:

„Opinia Komisji Finansów Publicznych do Marszałka Sejmu w sprawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, uchwalona na posiedzeniu w dniu 28 marca.

Komisja Finansów Publicznych rozpatrzyła wystąpienie Prezydenta RP dotyczące dalszego postępowania nad ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach os zczędnościowo-kredytowych a także wyrok Trybunału Konstytucyjnego (sygnatura Kp 10/09) wraz z uzasadnieniem. Komisja Finansów Publicznych przedstawia następujące stanowisko:

„Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może zwrócić Sejmowi ustawę z 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w celu usunięcia niezgodności z Konstytucją wskazanych przez Trybunał Konstytucyjny”.

Czy są ze strony pań i panów posłów uwagi bądź inne propozycje, jeśli chodzi o opinię? Nie widzę. Czy mogę wnioskować, że możemy przyjąć tę opinię przez aklamację? Dziękuję bardzo.

Ponieważ nie widzę sprzeciwu, w takim razie uznaję, że Komisja przyjęła opinię do marszałka Sejmu w wersji przedstawionej przed chwilą przez przewodniczącego.

Dziękuję bardzo. Na tym zamykamy posiedzenie.